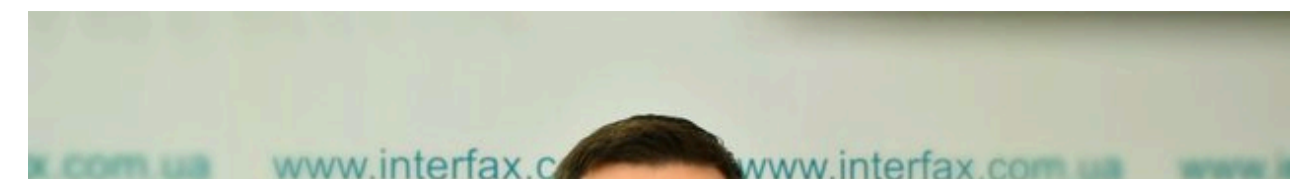

Спецпроєкти

Основні економічні індикатори України та світу на початку 2026 року

Стаття представляє ключові макроекономічні показники України та світової економіки станом на кінець грудня 2025 року. Аналіз підготовлено на основі актуальних даних Державної служби статистики України (ДССУ), Національного банку України (НБУ), Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового банку, а також провідних національних статистичних відомств (Eurostat, BEA, NSA, ONS, TurkStat, IBGE). Максим Уракін, директор з розвитку та маркетингу Interfax-Україна, кандидат економічних наук, доцент філософії в галузі історії та засновник інформаційно-аналітичного центру Experts Club, представив огляд поточних макроекономічних трендів, які визначали ситуацію в Україні та світі на початку 2026 року.

Макроекономічні показники України

На кінець січня 2026 року українська економіка увійшла в новий рік із поєднанням двох протилежних тенденцій: з одного боку – поступове зникнення інфляційного тиску, рекордний рівень міжнародних резервів та збереження контрольованої ситуації на валютному ринку; з іншого – воєнні ризики, висока залежність бюджету від зовнішнього фінансування, слабкість експорту та структурний дефіцит валюти в приватному секторі.

За оцінюю НБУ, реальний ВВП України у 2025 році зріс на 1,8%. Це означає, що економіка зберігала позитивну динаміку третій рік поспіль, але темпи відновлення залишалися помірними. НБУ пояснює таку динаміку стійким внутрішнім попитом, м'якою фінансовою політикою, адаптивністю бізнесу та згодами з підтримання макроекономічної стабільності. Водночас фізичні обсяги експорту скоротувалися через невеликі запаси аграрної продукції, слабкий зовнішній попит на продукцію ГМК і обмеження, пов'язані з дефіцитом електроенергії наприкінці року.

У січні 2026 року деінфляційний тренд продовжився. За даними ДССУ, які прокоментував НБУ, споживча інфляція зменшилася до 7,4% у річному вимірі, тоді як у місячному вимірі ціни зросли на 0,7%. Базова інфляція також знизилася – до 7,0% річ. НБУ пов'язує цю динаміку зі зменшенням дисбалансу на ринку праці, вторинними ефектами високих урядових ставок 2025 року, м'якорежією з боку окремих імпортерів продукції та амортизованою ситуацією на валютному ринку. Водночас регулятор відзначає перші ознаки посилення тиску з боку сирих продуктів харчування.

На думку Максима Уракіна, січень 2026 року став важливим тестом для української економіки після завершення складного 2025 року. Зникнення інфляції до 7,4% показало, що жорсткі монетарні умови, стабілізація валютного ринку та поліпшення пропозиції продовольчих товарів дали результат. Але, за його оцінкою, цей результат не варто трактувати як повну нормалізацію.

«На початку 2026 року Україна отримала рідкісне для воєнної економіки поєднання – інфляція знизилася, валютний ринок залишався контрольованим, резерви оновлювали історичний максимум, а економіка не втратила позитивної динаміки. Проте це не означає, що країна перейшла до класичної фази відновлення. Ми маємо радше стабілізаційний режим, у якому багато показників виглядають краще завдяки зовнішньому фінансуванню, бюджетним видаткам, адаптації бізнесу та політиці НБУ. Якщо з цієї конструкції прибрати міжнародну допомогу або допустити новий сильний енергетичний чи валютний шок, стійкість системи знову буде під великим питанням», – зазначив Уракін.

Світове ринкове НБУ уряд об'явив ставки одним із ключових сигналів початку року. 29 січня 2026 року Національний банк оголосив про початок циклу пом'якшення процентної політики та зниження облікової ставки з 15,5% до 15,0% із 30 січня. Регулятор пояснив це стійким зникненням інфляційного тиску та зменшенням ризиків, пов'язаних із зовнішнім фінансуванням. Водночас НБУ наголосив, що інфляційні очікування залишалися відносно високими, а повернення інфляції до цілі 5% очікується лише на горизонті політики.

Ці рішення не означало переходу до м'якої монетарної політики в повному сенсі. Реальна доходність гривневих інструментів залишалася додатковою, а збереження інтересу до гривневих активів було одним із важливих чинників стимулювання попиту на валюту. НБУ у січневій інфляційному звіті зазначив, що утримання високої ставки в попередні місяці підтримувало попит на гривневі активи, а вкладення фізичних осіб в ОВДП і депозити в національній валюті продовжували зростати.

«Зниження облікової ставки до 15% було обережним і логічним кроком, але його не можна сприймати як сигнал швидкого здешевлення грошей. Україна залишається в умовах війни, високих бюджетних потреб і значного валютного дефіциту приватного сектору. Тому НБУ фактично намагається пройти дуже вузьким коридором: з одного боку, не задушити економічну активність надто дорогим грошима, а з іншого – не втратити контроль над інфляційними очікуваннями та валютним ринком. У такій ситуації кожне зниження ставки має бути не політичним жестом, а результатом реального послаблення ризиків», – підкреслив Уракін.

Зовнішній сектор залишався головною опорою української макроекономічної стійкості. За підсумками січня 2026 року міжнародні резерви України зросли до \$57,7 млрд, оновивши історичний максимум. НБУ пояснив збільшення резервів надходженням зовнішнього фінансування, яке переважно компенсувало чистий продаж валюти Національним банком та боргові виплати країні в іноземній валюті.

У січневому Інформаційному звіті НБУ також зафіксував, що у 2025 році Україна отримала \$52,4 млрд міжнародної фінансової підтримки, зокрема \$32,7 млрд від ЄС, \$12,0 млрд від США та \$3,4 млрд від Канади. На початку 2026 року резерви становили \$57,3 млрд, що відповідало 5,8 місяця майбутнього імпорту, а прогнозу НБУ передбачав збільшення міжнародних резервів до \$65 млрд на кінець 2026 року та до \$71 млрд на кінець 2028 року.

Водночас зовнішня торгівля залишалася слабким місцем. За митними даними, товарибінг України у січні 2026 року становив \$9,9 млрд: імпорт – \$6,7 млрд, експорт – \$3,2 млрд. Це означало, що товарний дефіцит зберігався на високому рівні, а внутрішній попит на імпорт і далі суттєво перевищував валютну виручку від експорту.

«Резервні резерви – це сильний стабілізаційний фактор, але вони не повністю створювали ілюзію самодостатності. Український платіжний баланс і надалі значною мірою тримається на зовнішній допомозі, а не на експортній спроможності економіки. Коли імпорт більший ніж частині перевищує експорт у товарній торгівлі, це означає, що країна фінансує значну частину поточного споживання та воєнних потреб зовнішніми ресурсами. Це виправдане в умовах війни, але стратегічно така модель не може бути постійною. У 2026 році ключовим завданням має бути розширення власної валютної бази через експорт, переробку, енергетичну стійкість та інвестиції у виробництво», – наголосив Уракін.

Бюджетна ситуація на початку 2026 року також залишалася відносно контрольованою, але структурно напруженою. За агрегованими даними про виконання бюджету у січні 2026 року доходи державного бюджету становили близько 303,8 млрд грн, а видатки – близько 286,2 млрд грн. Така помірська картина не скасовувала загальної проблеми року: державні фінанси залишалися залежними від ритмічності зовнішнього фінансування, внутрішніх заощаджень і здатності уряду утримувати довіру до гривневих інструментів.

Глобальна економіка

Світова економіка на кінець січня 2026 року виглядала стійкішою, ніж очікувалося наприкінці 2025-го, але ця стійкість була нерівномірною. У січневому оновленні World Economic Outlook МВФ прогнозує зростання глобальної економіки на 3,2% у 2026 році та на 3,2% у 2027 році. Фонд пояснює це інвестиційним і технологічним, бюджетним та маневрною підтримкою, сприятливими фінансовими умовами та адаптивністю приватного сектору. Водночас МВФ попереджав про ризики, пов'язані з термізованою очікуванням щодо технологічного сектору та можливого ескаляцією геополітичної напруженості.

У США економіка зберігала позитивну динаміку, але темп наприкінці 2025 року сповільнився. За попередньою оцінюю ВЕА, реальний ВВП США у IV кварталі 2025 року зріс на 1,4% у річному вимірі після сильнішого третього кварталу. А за підсумками 2025 року – на 2,2%. Зростання забезпечували споживчі витрати та інвестиції, тоді як експорт і державні витрати стримували результат. Інфляція в США залишалася помірно високою за цією шкалою споживчих цін зріс на 2,7% у грудні 2024 року до грудня 2025 року, а базовий CPI – на 2,0%. Федеральна резервна система 28 січня 2026 року зберегла ціловий діапазон ставок федеральних фондів на рівні 3,5–3,75%.

Словачка підійшла до початку 2026 року з майже цілорічною інфляцією, але зі слабким економічним імпульсом. За оцінюю Eurostat, річна інфляція в Єврозоні у грудні 2025 року становила 2,0%, знизившись із 2,1% у листопаді. Найвищим компонентом залишалася інфляція послуг – 3,4%, тоді як енергетичний компонент був у мінусі. Ставки ЄЦБ на початку 2026 року залишалися на рівнях, встановлених у 2025 році: депозитна ставка – 2,0%, ставка основних операцій рефінансування – 2,15%, ставка граничного кредитування – 2,40%.

Велика Британія залишалася однією з найбільш суперечливих великих економік Європи. За даними ONS, ВВП Великої Британії у 2025 році зріс на 1,3%, зокрема завдяки сектору послуг. Однак інфляція у грудні 2025 року прискорилася до 3,4% у річному вимірі, що залишалася помітно вище цілі Банку Англії. У грудні 2025 року Bank of England знизив базову ставку до 3,75%, але рішення було ухвалене вузькою більшістю 5–4, що свідчило про збереження розбіжностей у середній регулятору щодо темпів подальшого пом'якшення.

«Світова економіка на початку 2026 року не виглядала кризовою, але її не можна назвати оцінюю сильною. США зберігали позитивну динаміку, хоча вже без неперіодичного темпу; Єврозна фактично балансувала між низькою інфляцією і слабким зростанням; Велика Британія мала помірне зростання, але все ще піддавалася інфляційній фон. Для України це означає, що зовнішній попит навряд чи стане потужним самостійним драйвером відновлення. Глобальне середовище радше створює помірно сприятливі фінансові умови, але не гарантує автоматичного зростання українського експорту», – зазначив Максим Уракін.

Китай завершив 2025 рік із формально сильними результатами. За даними Національного бюро статистики КНР, ВВП країни у 2025 році зріс на 5,0%, до 140,1879 трлн юанів. Первинний сектор зріс на 3,9%, вторинний – на 4,5%, третинний – на 5,4%. Водночас інфляційна картина залишалася слабкою: у грудні 2025 року CPI зріс лише на 0,0% у річному вимірі, а базова інфляція – на 1,2%. Це свідчило про те, що китайська економіка зберігала виробничу й експортну силу, але внутрішній споживчий попит залишався недостатньо потужним.

Індія, навпаки, залишалася головним драйвером зростання серед великих економік. За першою авансовою оцінюю уряду, реальний ВВП Індії у 2025/26 фінансовому році мав зрости на 7,4% після 6,5% у 2024/25 фінансовому році. Номінальний ВВП оцінювався зі зростанням на 8,0%, а основним драйвером реального ГВП був сектор послуг. Водночас інфляція залишалася дуже низькою: у грудні 2025 року CPI становив 1,33% у річному вимірі, а продовольча інфляція була від'ємною.

Туреччина на початку 2026 року залишалася прикладом економіки з відносно високим зростанням, але складною інфляційною спадною. За даними TurkStat, інфляція у грудні 2025 року становила 30,89% у річному вимірі, а у січні 2026 року – 30,65%. Планшні офіційні матеріали Міністерства торгівлі Туреччини засвідчили, що економіка країни у 2025 році зросла на 3,6%, а у IV кварталі – на 3,4% річ.

Бразилія завершила 2025 рік стрімкою позитивною. За даними IBGE, інфляція IPCA у 2025 році становила 4,26%, а грудневий місячний показник – 0,33%. ВВП Бразилії у 2025 році зріс на 2,2%, до 12,7 трлн реалів у поточних цінах. Зростання спостерігалось в усіх трьох основних секторах: аграрному, промисловому та секторі послуг.

«Китай, Індія, Туреччина і Бразилія дуже добре показують, невеликим різном сталла динаміка великих економік, що розвиваються. Китай має великий масштаб і сильну виробничу базу, але все ще слабкий ціновий імпульс. Індія демонструє найпереконливіше поєднання високого зростання та низької інфляції. Туреччина зберігає динаміку, але ціна цього зростання – дуже високий інфляційний фон. Бразилія рухається помірно, але цілком адекватно. Для України важливо дивитися на ці приклади не абстрактно, а практично: у глобальній конкуренції виграти ті економіки, які здатні одночасно підтримувати макростабільність, виробничу базу, експорт і внутрішній інвестиційний попит», – вважає Уракін.

Висновки

Станом на кінець січня 2026 року Україна перебувала в режимі керуваної макроекономічної стабільності. Інфляція знизилася, облікова ставка була обережно зменшена до 15%, міжнародні резерви оновили історичний максимум, а економіка зберігала позитивне зростання після завершення 2025 року. Водночас ста стійкістю залишалася залежною від трьох ключових умов: регуляторного зовнішнього фінансування, контрольованої ситуації на валютному ринку та здатності держави утримувати внутрішній попит без розкручування нової інфляційної хвилі.

Головними ризиками для України на початку 2026 року залишалися воєнні втрати, дефіцит енергетичної інфраструктури, слабкість експорту, високі бюджетні потреби, залежність від міжнародної допомоги та структурний дефіцит робочої сили. Позитивним фактором було те, що НБУ мав рекордний запас резервів і простір для обережного пом'якшення політики. Негативним – те, що реальна виробнича та експортна база ще не створювала достатнього внутрішнього ресурсу для самостійного відновлення.

Світова економіка на той самий момент не перебувала у фазі глибокої кризи. МВФ прогнозував глобальне зростання на рівні 3,3% у 2026 році, США зберігали стійкість, Єврозна утримувалася біля інфляційної цілі, Індія демонструвала високі темпи зростання, а Китай залишався великим, але структурно невіднозначним джерелом глобального попиту. Водночас жоден із цих зовнішніх факторів не гарантував Україні швидкого відновлення без внутрішніх рішень.

Січень 2026 року показав, що Україна входить у новий рік не з позиції економічного «сирення», але з позиції збереженої керуваності. Це важливо, бо в умовах війни саме здатність контролювати інфляцію, курс, бюджетні потреби та резерви вже є значним результатом. Але наступний етап буде складнішим: країні потрібно перейти від моделі виживання і стабілізації до моделі продуктивного відновлення. Це означає інвестиції в енергетику, оборонно-промисловий комплекс, переробку, логістику, експортні виробництва, людський капітал і технології. Без цього навіть рекордний розвиток та зовнішня допомога залишатимуться лише фінансовою подушкою, а не джерелом довгострокового зростання», – підсумував Максим Уракін.

Щодняшній аналітично-статистичний продукт "Економічний Моніторинг" доступний для клієнтів Interfax-Україна.

Керівник проєкту "Економічний Моніторинг", директор з розвитку та маркетингу Interfax-Україна, кандидат економічних наук, доцент філософії в галузі історії та засновник інформаційно-аналітичного центру Experts Club Максим Уракін

Тег: Україна, Економіка, Україна, Аналітична економіка, Економіка, Experts Club, Аналітика

Сформувати тестову підписку на продукт агентства | Читати оперативні новини в офіційному Telegram-каналі | Слідкувати за головними подіями економіки агентства у Google News

ЩЕ ЗА ТЕМОЮ

- 18:54 Серед 1 тис. шерингів укріплів виявлено у 93% – шерингів
19:54 Кількість жертв серед цивільних у 2026 році приблизно на 20% вища, ніж за аналогічний період 2025 року – Моніторингова місія ООН
21:22 Зеленьський: Після закінчення війни Україна матиме великий економічний підйом
15:01 Економіка України у квітні зросла на 1% після трьох місяців скорочення - ІЕД
12:01 Свириденко: Українські далекобійнні санкції дають економічний ефект на РФ
11:35 Мінкультури має намір виділити 10 млн грн на щорічний моніторинг у вітчизняних медіа у 2026р.
11:05 Мінкультури просить Рівненську ОВА здійснити моніторинг стану Тараканівського форту і за необхідності вжити заходи реагування
20:28 У Києві відкрився новий офіс Business Sweden – посольство
12:00 Мінекономіки готує нові правила моніторингу експорту сої та ріпаку
18:08 В Україні запустили інтерактивну "Лісову енциклопедію" про роль лісів для екосистеми та економіки